

Teorijā nu Anglijas lehnina teesības šahdas. Vīnam peeder wiši walsts ihpašumi, wiši walsts eenahkumi tapat teik skaitīti par vīna ihpašumu. Vīnam veenigajam peeder teesības, peeteikt faru un noslehgāt meeru. Winsch war noslehgāt ūbeedribas un lihgumus ar zītam walstīm, war suhtit suhtīnus zītu walstīju waldbādā un tos peenemīt. Lehninam peeder teesības, līkt pawaīrot armiju, floti, zelt jaunus zeetotschāus, atlaiši armiju uz mahjām, pahrdot wišus kara-lugus un pahrtīlas krājumus. Lehninsch ir ari semes augstakais teesīnēsis. Winsch war apšēhlot noseedsneelus, vāaugstīnat cerehdīus u. t. t. Tā tad teorijā lehninam plāshas teesības, kuras ihstenibā sa-
fchķetinājās tikai šajās trijās neainemamās teesībās: teesība, pagehret, lai vīna padoms tiltu iſlausīts, teesība pastubināt un paustabināt un teesība — beedināt. Praktītā, ihstenibā wišas augšminetās teesības pahrgāhjuščas parlamenta rokās. Tā, kaut gan vēži līluma wiši walstseenahkumi ir lehnina ihpa-
šums, tomehr lehnina alga ir stingri nosazītā un pee tam nam nezīl leelā. Lehnineenei Wiktorijsai ta īneidsās pee 4 mil-
joni rubļu gadā un ari Edvarbam VII. naw dauds leelā.

Anglu lehnina veenahkumi, starp zitu, ir ari aisslahwet un fargat Anglijas pawalstneeku teesibas. Katra Anglijas pawalstneeka teesibas, pehz Anglijas likumeem, šchahdas. Wispirmā teesiba ir — likuma preefščā wiſi Angli weenabi, preefšč wiſam kaushu šchirkām ir weeni un tee paſchi likumi, pehz kureem ſpreesch teefneschi. Anglijā katrs walſis amata wihrs, ūhſot no ministru preefščneela un beidhot ar ſemalo polizijas eerehdni, gluſchi tapat atbilbigi par ſaweeem pahrkahpumeem, kā iſkats pawalstneeks. Ne weens Anglis newar tift eelikts zeetumā, areſtets, waj zitadi kā aprobeshots ſawās teesibās, ja wina noſeegums naw peerahdits. Tas, protams, nenofihmē, ka Anglijā newar kahdreib eelikts zeetumā ari pawifam newainigu žilweku, bet kas taħbu nelikumibu buhs darijis, no teefas ūoda neisbehgs. Pee tam wifas taħbas leetas teef iſteefatas no parastajām teefām ar ſwehrinateem. Bet tee neweenu nelikumigu darbibu neattaħno, kaut ari ta buhtu pahrak debsiga deenesta iſpildiſchana waj iſbarita uſ taħda preefščneka pawehli. Pat lehnina pawehle neder par attaħnosħanu, ja kahds iſdarjis taħbu nelikumigu pahrkahpunu. Personiga brihwiba Anglijā viłnigi nodroſchinata. Kairs, kas taħda noſeeguma deħl eelikts zeetumā, war buht pahrleezinats, ka wina leeta tiks paſmatigi iſmekleta un ja tas buhtu newainigu apzeetinats, tad pehz, kaf aifwabinats, war fuħdet ſawus apwainotajus. Katram Anglim teesibas Anglijā dſiħwot un uſturetees, kur wiñam paſħam patiħk, bes kahdas paſes waj zitas uſturas fiħmes. Pahrmainot ſawu dſiħwes weetu, nefur un neweenanaw par to jaſmo. Neweens Anglis, iſnemot matroſħus un ūaldatus, newar tikt iſſuhħits waj nometinats, pret ſawu gribu, uſ jaunu dſiħwes weetu. Religijas un tizibas leetās par walſis baſnizu teek alsiħta Anglikanu baſniza, bet zitām tizibām un ūkċem taħbas pat teesibas. Bensures naw, ralħsus iſbodot ne-wajaga eepreelshējas aikaujas. Awiſħnezzibā par noſeegumeem teek uſskatita: apmeloſħana un Deewa ſaimoſħana. Bet ūħbi vahrkahpumi, ta kā nekahbas ġensuras nepaſħaw, teek iſteefati no parastajām teefām, nemot valiħgħa ſwehrinatos. Anglijā dſiħwolli krait war uſ teefas ſpreedumu. Weħstules uſ paſha neħbihs neweens atpleħi, iſnemot gadijunus, kaf ministris, lai peenahktu taħbu bleħdibu, bok ſewiſħlu pawehli. Taħħal, netrauzejot wiſpahrigo meeru, Angleem teesibas fariħ-kot kaushu ſapulzes, jeb kā tur winus ſauz „mihtimus“, kureos tee war aiflahti runat un iſſażit ſawus eefkatus.

Tä tad, kõpu kõpă nemot, Anglijas lehninõch, lihds ar ja-
wâm teesibâm, usñemâs ari peenahkumus, saudset un aissiahwet
seloschjas sawu pawalstneeku teesibas: 1) wišu pawalstneeku ween-
lihdsibu likuma preeskâ; 2) usturefchanâs brihwibu wišâ walſis
pehz patifschanas un swabadu isbraulfschanu us ahrsemêm; 3)
darbu un amatu brihwibu; 4) tizibas brihwibu; 5) awischnee-
zibas un atflahta wahrda brihwibu; 6) personas neaißskaramibu;
7) neatlaht wehstulu noslehpumus; 8) atkaut pawalstneekem
eeñneegt luhgumus lehninam un parlamentam un pehdigi 9)
beedroschandas brihwibu. — Semes eelschejo darifchanu vahr-
waldiba, kâ sinams, no lehnina teel ustizeta weetejâm paſch-
waldibas eestahdêm, kamehr ahrejâs walſis buhſchanas un wiſ-
paſrigâs walſis darifchanas wed parlaments, kureſch fastahw no
augſchnama jeb lordu nama un no apakſchnama jeb tautas weet-
neeku nama.

Jaunais Anglijas kēnīgshs Edwards VII., neskatoēes uſ ihſo waldīšanas laiku, tomehr eequwis jau leelu mihlestibū Anglu tautā, tā ſa ſina par wina wahrige ſaſlimšchanu tika ſanemta ar neleekulotu lihbjsuhtibū. Scho mihlestibū kēnīgsh Edwards VII. eemantojis ar to: 1) ſa dauds darijis Buhrus Anglu kara beigšanas labā un otrlahet, ſa nekahdā ſinā naw aiffahris waj aprobē ſchojis Anglu parlamenta teefibas un wiſ-pahrige ſamw parvalstneeku brihwibas. Schis leetas, tā iħfts Anglis, wiſch turejis bahrgas un neaiffkaramas, ſa kahdu ſuhtum.

No Anglijas. Tschemberlena uelaime. Telegramas
sino no Londonas 8. julijs (25. junijā): „Tschemberlens mafar,
wina elipašhas sīrgam kluhpot, tila iſſweests iſ rateem,
frihtot ar galwu lahbā logā. Winsch pee tam dabuja fahpi-
gas bruhžes galwā un gihmī. Weena no tām bij ſaſchujama
tſchetreem ſchuweeneem. Tschemberlens, kuram ſchodeen 66 gadi,
ir stipri wahjinats zaur oſinu no pluhschanu. Winu noweda
dſeedinashanā lahbā llinikā. Schodeen iſſlubinatais biletens
ležina, ka ſmadsenes naw fatrizinatas. Slimneela wiſpahrigiee
apſiaħħli ir apmeerinoſchi.“

No Italijsas. Par lehnina zelojumu us Kreewiju avis-
ses wehl smo, ka lehninsch nodomäis zelot zaar Schweiziju,
Salziju lihds Wirbaleem, fur vahrlahpschot Kreewu keisharistka
brauzeend. Kreewija usureeschotees augstais meessis trihs dees-

nas: pirmo deenu Peterhofā, otru Peterburgā un trešo kara-
spehķa lehgeri. Kehnīnsch braukšot atpakaļ pa ūko vāschu
zelu. Augstos weesus Kreenījā ūgaida ap 30. jūniu.

No Sweedrijas. Jaunā ministrija, kuru, lā telegrāfs
sino, Lehninsch apstiprinājis, sākāda: ministru presidents Vo-
strems, teesleetu ministris agrālais teesleetu prokurors Bergers,
eelschleetu ministris Westrings, finantschu ministris leelīrgotājs
Meyers, basnījas ministris rektors v. Friesens un ministris
Ramstedts.

No Deenwidus-Afrikas. Buhru generali Bota, Dewets un Delarejs aifbraukfchi winu otrdein ar fugi „Kanzler“ no Deenwidus-Afrikas us Eiropu. Augis peenahlfhot 4. augustâ (pehj jaunâ calendarâ) Neapolê un 19. augustâ Lisabonê. Lihds schim wehl nesin, kurâ vilsehtâ wini islahps malâ. Amise „Standard“ firo, ta lihds schim padewuſchees 20,680 Buhri.

— Saguhstito Buhru atchwabinaſchana, kā jaunakā ſinas wehſta, ejot wehl tomehr deesgan gauſi uſ preelſchu. Kā pirmos atchwabinaſchot un pahrwediſchot Deenwidus-Afriku tos Buhrus, kuri nodewuſchi Anglii waldbai uſtizibas ſwehrastu, pehz tam tos, kuri nawa wehl ſwehrejuſchi un pehdiги zitu walſtju peederigos wagineelus. Anglija ſamalſafchot ari ſcheem zelu. Teem, kuri wehlotees paſchi zelu makhat, atlaufchot aifzelot tuhſlit, bet ne uſ Deenwidus-Afriku.

— Deenwidus-Afrikā atkahschot pawisam 50,000 saldatu.
No Deenwidus-Amerikas. Venezuelā nemeera ugunis

ka negrib, tā negribi wehl apdsjist. Tā no Nujorkas 8. julijsā (25. junijā) telegrafē: „Wenezuelas dumpineekti sakahwuschi 3. julijsā pee Aragwajas 3000 waldbibas saldatus. Waldbibas saldati saudejušchi wišu šchaujamo materialu. Daudsi vahrgahja pee dumpineeleem. Aragwajā želot barilades.” Wehl no Nujorkas fino par šchahdu dselszela nelaimi: Utilā us Munte-nas-Valas dselszela, brauzot no ūtahwa falna, ūmaitajās elek-triskā wagonā bremje, tā ka nebij eespehjams wagonu noturet, kas tad ari breesmigā ahtrumā drahjsās lejā no falna, kur us-ſtrehja us kahdu otru wagonu. 15. jūnijā us weetas nosīsti un 29. fmagi eewainoti.

No eekſchsemēm.

No Peterburgas. Tautas apgaismoschanas ministrija, kā „Rīg. mahz. apg. kuratora zīrl.” fino, kahdā privatleetā išskaidrojuše, ka, ja tautskolu inspektors, bez pagastu weetneku sapulchju veekrīshanas, uzbod skolas vahrsina veenahkumus išpildit weenam waj otram no šcho skolu školotajeem, tad ar to nemas neteikot aissahrtas pagastu teesibas, kuras teem atkauj mahz. lik. 3682. pants, XI. sehjuma 1. daļā (1893. g. išdew.). Jo teesiba, no šcho skolu školotajeem weenu išraudzīt par preelschneiku, kā tihra mahzibas leeta, uš ūcha pašča likuma pamata, nemas nepeederot pagasteem.

— Gelschleetu ministris, walsts sekretars, senators, ihstens slepupadomneets ion Plehwe swineschot schagada 16. augustā, kā „Rusl. Web.” raksta, fawu 35 gadu jubileju walsts deeneftā.

No Peterburgas. „Kreewu tel. agent.“ sino 25. junijā: „Schihdeem, kureem teesibas Kursemē usturetees, atlauts tir-gotees ar reibino schéem d'shreeenem.“

— Jauneezeltais Rīgas mahžibas apgabala kurators, lāmbarķungs Peters Izwolfsis, tā laikraksti īno, veederot vee wijsjaunakeem administratiiveem paibago ģeem: wiņš tagad tikai 37 gadus vecs. Walsts deenastā wiņš atronās 16 gadi, no kureem mahžibas reforā deenejis 11 gadus, no teem vēhdejos $2\frac{1}{2}$ gada bija Rījewas mahžibas apgabala kuratora palihgs.

No Port-Arturas, tāhajās austrumās, „Rusl. Wed.” īno par leelaku dzelszēla nelaimi maija mehnēšcha beigās, starp Harbinu un Port-Arturu. Zīlweli upuru slaitis skaidri wehl nav sinams. Sinams tik, ka 9 zīlweli dabujuschi galu un 12 fmagi eewainoti.

No Reweles. Kahda Igaunu beedriba, lä „Risikst. Westn.“ siin, eesneeguse finantschu ministrija luhgumu, lai atlaus farihkot grahmataweshanas kursus Igaunu walodä. Tagab peenahkuuse atbilde, ka kursus warot farihkot, het tilai Kreewu walodä, nemot Igaunu walodu lä valihga walodu.

No Tambowas gubernas sino par breesmigu weesuli, kas tur plosijees junija mehnescza fahkund. — Sagahstas 87 dñih-wojamās ehkas, 30 žilweku fmagi eewainoti, 2 nosisti. Sau-dejumi prahwi.

Widseme.

Widsemes tautskolotaju fawstarpejā palihdfibas beedriba notureja otrdeen 18. junijā sawu VIII. vilno sapulzi. Pee sapulzes pedalijās 52 beedri. Sapulzes deenas kahrtibas fwasrigakais jautajums, tā „W.” ūno, bijusi 8. § un lihbjs ar to ari 9. § pahrgrofīshana. Daudz beedreem par gruhtu, mafkat latru gadu ne masak tā 5 rbl. beedru naudas. Tadehļ gandrīhs latrā pilnā sapulzē no beedribas pastahwefshanas (1898. g.) arveen aīskustinats jautajums, ka wajadsetu beedru naudu pamasinat. Datšhu doschabu cemešlu dehļ fcha jautajuma galigu iſspreešanu pa laikam atlīka. Lai nu tikkab tagabejeeem, tā ari turvmakeem beedreem buhtu weeglati, pilna sapulze weenbalsigi nolehma, ka wišmasalā beedru nauda par gadu ir 3 rubku (8. §), bet ka beedri, kas mehlās tilt par muhšcha beedreem agraki (par muhšcha beedri war tilt, ja wišu mafkajumu kopsumma iſtaifa ne masak tā 100 rbl.) (9. §), war mafkat ari latru gadu wairak nesā 3 rbl. Tā tad turpmāk beedribas statutu 8. § stanetū: „Kā ihstee, tā ari weizinataji beedri eemaksā ilgadus beedribas kāsē trihs rublus,” un 9. §: „Personas, kas uſ reiſ eemaksā 100 rbl., waj ari wairak lahgām (no weetas) eemaksā 100 rbl., teel statutis par beedribas muhšcha beedreem un aīswabinatas uſ wišu laiku no

turpmakeem beedru naudas malfajumeem." Tä tad beedri, kas malfatu satru gadu pa 3 rbl. beedru naudas, valiktu par muhscha beedreem pehz $33\frac{1}{3}$ gada, turpreeti tee, kas malfatu 5 rbl. satru gadu, pehz 20 gadeem u. t. pr. Lai negeltos paehrpratumi, tad beedreem, tapat ari teem, kas par beedreem gribetu eestahtees, jaatgahdina, ka tas til ir projekts, un kamehr s̄his projekts nām augstakā weetā apstiprinats, satram beedram ja-malšā lä lihdsschim satru gadu 5 rbl. —

No Rīgas. Andrejs Pumpurs †. Wehl weens ūchērēes no Latweeshu pirmo zensoru widus... Svehtdei 23. junijā vēž pusdeenas Rīgas pilsetas slimnīzā miris muhsu tautas dzeesmineels un patriots — Andrejs Pumpurs, 61 gada vecumā... Schi wehsts nenahē negaidot, jo jau 17. junijā, kad swineja Rīgas Latweeshu beedribā Pumpura peeminas wasarū, kur publikas leelīstā veedalīshands gaishī rāhdija, ka Latweeshi sin, kas wineem ir Pumpurs, ja, jau tad Latweeshu literaristikā aprindās kā ruhtis vilcens eepileja schi wakara sajuhīmas fausā — wehsts, ka firmais dzejneels gul us nahwes gultas... Tomehr schi nahwes sīna sahp... Gruhti, gruhti mums ir apšinātees, ka wairs nepulst sīrds, kam Latweeshu tauta ar fawām behdām un preefem stahweja tik tuwu, tuwu... Garaku aprakstu par nelaika darbibu un muhschu atlīdam ius nahkofschu reisi, nowehlam aifgahjusčam dzejneekam vēž pusdeenas faules karstuma — saldu dušu... Wina peemina mums palīgs bahrga...

— Rīgas mahzības appgabala bījuschaīs kurators, slepen-padomneels Schwārzs aīsbrauzis 21. junijā uſ Warschawu.

Rīgas politehnikā, lā „Rīg. Tagebl.“ fino, usnemšot nahkošchā mahzibas gadā abiturentus weenigi no Baltijas gubernām.

No Rīgas juhmalas. Nebaudī gadus atpakaļ uſ ſche-
jeeni parasti ſaplūhda daudī wasaras weefu. Tika iſihreita katra
ſwabada weetina, katra kaktinu ſamalsfaja ar dahrgu naudu.
Līdz ar to ari viņa dſihwe ſchejeenes peldu weetās iſnahža pah-
rak dahrga. Wasarnīzu ihpachneeli biji paſpehjuſchi ihres ſa-
ſkrūhwet iſtī augstu, bet pee tam maſ ko dacijs weetejo ap-
ſtafklu uſlaboſchanai. Waj nu uſtureſchanās dahrgums Rīgas
juhmalā waj ari zili ūaunumi ſahla atbaidit abu galwaspiļſehu
un eelshejo gubernu parastos wasaras meera un atpuhtas melle-
taus un pehdejōs pahris gādōs ſchejeenes peldu weetos biji tā
drusku pustuſſhas. Vēz tam wasarnīzas ſazehlās pee daſchām
ſtaſijām gar Rīgas-Orlas un Pleskawas dſelſzela lihnijām, kā
peem. Ogrē, Rembatā, Skrihverōs, Plāwinās, Siguldā ic.
Pateizotees juhmalas polizijsmeiſtara gahdibai, daſchi ūaunumi
nu gan ir nowehrsti, teik gahdibats par ſpodribu un kahrtibu,
un tas ſchejeenei attal rūds par labu. Weetejo wasarnītschu
ihpachneeli ſchehloſchanās, kā wasarnīzas wairs neefot eeneji-
gas, buhs gluſchi vēz pamata. Tee tikai bij paraduſchi nemt,

bet gandrihs nela neislikt no sawas labatas. Peihdejee peedfijh-
wojumi minus buhs weduschi us zitadām domām. Schogad attal
wasaras weesu sapluhdumis manams fewischli Majorōs un Edin-
burgā, un pee tam ihres famehra deesgan augstas. Berams,
ka schi wasara buhs wiſai dſihwa. Lihdſſchim gan ilgi wehſā
un leetainā laika dehſ dſihwe juhemala nam dewuse nela ſe-
wischki patihkama un jauka, bet nesaudeſ zeribu ir weena glu-
ſchi prah̄tiga leeta, ko ari juhemalneekem der ewehrot. -b-

No Walkas. Walkas pilsehtas domneelu sapulzē, kā „Walk. Anz.“ fino, 13. junijā apspreecis preefschlorum par Itona realskolas atvehrschanu Walkā un Walkas pilsehtas peedalishanos pēc skolas ustura. Pilsehtas galwa aprahdījīs tādas skolas wajadību pilsehtai un wina preefschlorumam domneelu sapulze weenbalsigi peekritusi. Preefschlorumis bijis schahds: Pilsehtai jaluhds augstā waldbiba, lai Walkā dibina realskolu. Ja waldbiba tam peekritstu, tad pilsehta pēc skolas zelshanas un ustureshanas peedalās ar 10,000 rbl. un schahdi: 1) lihds 4500 rbl. par brihwu waldbibai atdobot to pilsehtas ehku, kurā tagad pastahw privata pušenu elementarskola. Skolas ehkas apkurinashanu un islabošchanu ušnemās pilsehta iš sawa režīna un 2) pilsehta skaidra naudā dod 5500 rbl. Skolas ustrāni. Domneelu sapulze eewehlejuši ihpaschu komisiju, kurā esot schahdi fungi: aprinka preefschoru Grīnewskijs, tautskolu inspektors Sāss, preesteri Kahrllinsch un Tamm's, mahzitajs Wöhners, skolotaji Grünbergs un Kollangs un pilsehtas domneeli Mörifsons, Alwers, Kirilows, Dr. Graudinsch un H. Einers. Schai komisijai dota pilnvara, realskolas dibinashanas leetā spert wihs solus, un winai atkauts lihds 100 rbl. leels kredits preefschi nevarehsteem īsdemumeem.

— Jaunās sliminiņas zelschanas jautajums nodots ihpašai komisijai, kurā arī pilsehtas ahrsīs Dr. Kochs eewehelets. Žita komisija eeweheleta nodomatos pilsehtas lopu kautuvēs leetā. Ūš pilsehtas domneeka Kirilowa preelfschlikumu ūpulze weenbalīgi nolehmusi, pilsehtas ahrsī Dr. Kochu eezelt par Wallas pilsehtas godpilsoni. — Schās Wallas pilsehtas domneeku ūpulzes darbi leezina, ka jaunais pilsehtas domneeku ūstahws (kurā gandrihs wiſi ir Latveeſchu un Igaunu tautibas domneeki) nopeetni eefahzis gahbat par ūwas pilsehtas lablahjibū un eeweherot pilsehtas wajadības. (B.)

Hursem.

No Leepaja. Nelaimes gadijums. 20. junijā starp Wainobes un Luschas stacijām, tā „Lib. Vol. und Handbl.” fino, fabraukta, aiz paščas nezmanības, lahma dzelzceļa sarga diņus gadus veža meilenile.

— Peenahkti sagli. Maija mehnesti tashda ofizeera at-
railnei O. nosagti diwi simits rublu naubas. Tagad, ar oso-
lototschnija Sarina puhlineem, 20. junija isdeweess saglus dabut
rola un apzeetinat. Par teem israhdijschhees iau agrat dehl
sahdsibam sodee Svehlinisch un Tschachta.

Par Grobinas nodoklu waldes lozelli apstiprināts Jēkabs Ansheiflis uš trim gadeem, skaitot no 18. junija šā. g.

